

אשיהממשלה, לוי אשכול, דומה ל- כדור יריו.

לפני שנה, ביום הבחירות, ב' בנובמבר 1965, נראה כדור שהועף בתנופה כלפי מעלה.

השבוע, ב' בנובמבר 1966, נראה היה כדור שנורק כלפי מטה.

או עמד אשכול בשיא הנצחון. לא היה זה נצחון של סתם. היה זה הניצחון היקר ביותר בחייה הפוליטיים של ישראל.

המערך ביזבו על הבחירות לכנסת השישית כ-100 מיליון לירות. סכום דומה הוצא גם על ידי כל המפלגות האחרות יחד. רפ"י, למשל, הוציאה בין 10 ל-20 מיליון לירות; גח"ל למעלה מ-20, המפד"ל סכום דומה. גם המפלגות היותר קטנות הוציאו כ-5 מיליון כל אחת.

350 מיליון לירות הוציאה, נוסף לכל אלה, הממשלה עצמה, על שיחוד האורח הישראלי. היו הקלות במיסים. היה סיווג. היו הלאות לתעשיינים. חולקו הבטחות לכל עבר. הובטח עתיד ירוד.

★ ★ ★
ביזבוז חגג את ניצחונה. אך לא היה זה הניצחון היחיד.

גם המערך חגג ניצחון, ובעיקר האיש שניצב בראשו: לוי אשכול.

מלבד ניצחון זה מערך, שכבש בכנסת 45 מקומות, בתוספת 4 מקומות של גרוריו הערביים, היה בכחירות אלה רק עוד נצחון אחד, זה של הכוח החדש, שהצליח לחדור ל-כנסת. כל שאר המפלגות הפסידו מדי כוח, או שהצליחו לשמור עליו בקושי.

לוי אשכול

★ ★ ★

אות הראשון ניתן לפני חצי שנה. בצורת מישאל דתיקהל שערכה רפ"י. התוצאות לא פורסמו מעולם, נשמרו כסוד כמסו של עסקני אותה מפלגה.

כעבור שבועות מספר החלו התוצאות להסתנן החוצה, התגלו לכמה מעסקני מפא"י. אך אלה ביטלו אותן בתנועתיות, ניחמו את עצמם באומרים: "עסקנים אלה רואים את אשר הם רוצים לראות".

האמת היא שקשה להתחסל לכל המחקרים מסוג זה כאל אמת מדעית. מרבית המסקנות שאפשר להסיק — תלויות בנוסח הנישאלות המוצגות. וכאשר המפלגות הן משלמות עבור המחקר — הן קובעות במידה רבה את תוצאותיו.

מה בכל זאת היו תוצאות אותו מחקר סודי, שנערך בינוי השנה?

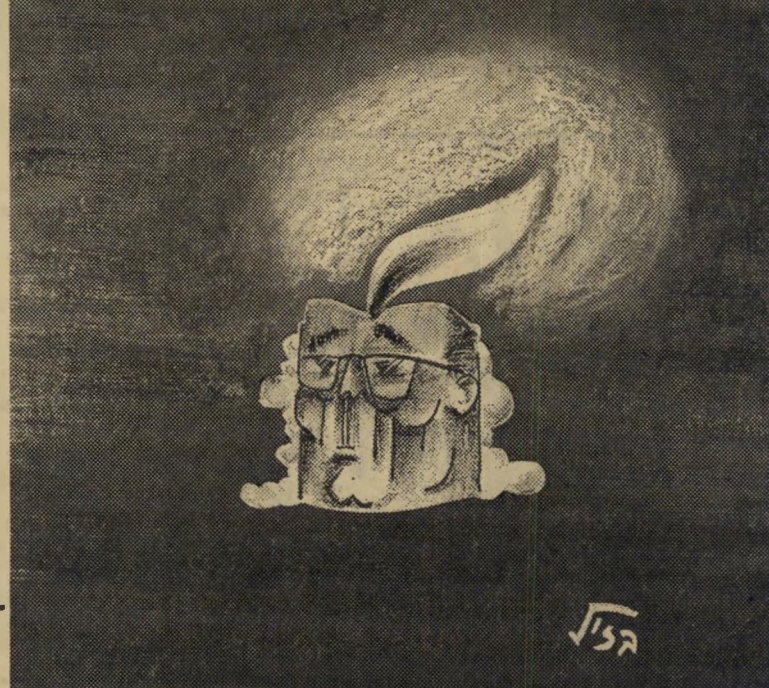
ירידה קלה במספר האורחים החושבים כי אשכול ראוי להיות ראש ממשלה; עליה גדולה לבן-גוריון; עליה ניכרת לאותם אי-שם שכוננו בשאלון בשם "אחרים". פרט מעניין: הפוליטיקאי היחיד מבין אלה שהוכרו בשאלון, אשר מעמדו בישראל ללא שנינו, היה בגין (8% מן הנשאלים).

המישאל גילה גם, כי הרוב הגדול תמך במדיניות הממשלה בשאלות בטחון. 82% ציינו כי היא "משביעה רצון", ורק 5% קבעו כי "אינה משביעה רצון". לא היתה בכך שום הפתעה, ובעיקר: לא היתה זו תוצאה שצריכה היתה לעורר דאגה בלב עסקני המערך. ההיפך.

מה שכן היה צריך לעורר דאגה, היו התוצאות שנגעו לשאלות כלכליות. רק 23% הביעו את שביעות רצונם ממדיניות הממשלה בתחום הכלכלי, ואילו 43% קבעו בכיור כי "אינה משביעה רצון".

היה זה לפני ביטול תוספת-היוקר. לפני האבטלה. כשרך בחודשי-חורים דובר על היתרון. למרות המצב הטוב, יחסית, מצא הסקר כבר אז, כי 17 אחוז מתומכיו מפגישו הקואליציה התאכזבו.

מאז חלו שינויים גדולים יותר בדעת הקהל. אפילו האורח הישראלי, הנחשב לשמרן מטבעו, הוכיח בינתים כי גם הוא יכול להפתיע. ההפתעה נפלה הפעם כולה על ראשם של מנהיגי המערך. הפעם הזמינו

המאור הדועך ?

הם עצמם מחקר דתיקהל, ולא יכלו לנחם את עצמם כי אין לסמוך על מישאלים מפגישות יריבות. סוד המישאל המפא"י התפוצץ השבוע, ביריעה שפורסמה במערב. גילה של מה גבעון, כתב ה"צהרון בבאר-שבע, שאינו מומחה לעניינים פוליטיים דתיקהל: לפני כמה שבועות סיימה חברת הפירוסם דה"ק, קשורה במפא"י, מ"שאל דתיקהל, ו"תוצאותיו הובאו לידיעת ראשי-הממשלה. אשכול גנז אותן, מבלי שיובאו לידיעתו של איזשהו גוף מוסמך במפא"י או במערך.

אופיר

המישאל כחן אל אותן אורחים שהשתפו במישאל דומה, מטעם אותה חברה, לפני הזמנת המערך, עוד לפני הבחירות לכנסת.

לעומת 55%, שהצביעו או על אשכול כמתאים ביותר לכהונת ראש-ממשלה, הצביעו הפעם רק 17% עבורו. היה זה אופייני למערב. צהרון שאחד מ"בעליו הוא עובד בן-עמי, מבעלי חברת-אש" דוד וידידו בנפש של פינחס ספיר, שלא פורסמו בו תוצאות המישאל הנוגעות לשר-האוצר. אפשר היה לראות בפירוסם פגיעה באשכול, והגברת סיכויו של ספיר לרשת אותו בהקדם.

את הפרט החסר הזה הוסיף למחרת הארץ, שגילה כי חלה "ירידה בפופולאריותו של פינחס ספיר, וכי "מר ספיר הרוז למקום מרוחק יותר". מפא"י הוזרה להכחיש הכל, אולם אליעזר

להמתין על הקו דקה אחת. זה מסובך מדי. אי-אפשר לומר כן — אי-אפשר לומר לא. בעל-פה הייתי עונה לך, אבל בטלפון זה קשה. אולי תשלחו אלי מישהו לירושלים?

● **נפתלי אבנן**, גרפיקאי: "אני לא יכול לענות בדיוק. הייתי בוחר שוב כי מערך, אבל לא הייתי חותם שנית על הכרוז."

● **יעקב אברמוב**, איש-עסקים: "אני לא מכיר אותך ככה, בטלפון. אני לא חושב שהתשובה שלי תיתן לך סיפוק, או אני מציע שתדלג עלי, ותמשיך הלאה."

● **פרופ' פרנץ אולנדורף**, מרצה להנדסת חשמל בטכניון: "אני עוד צריך לחשוב, תצלל אלי בבקשה בעוד שבוע."

● **שייקה אופיר**, שחקן: "אני חושב שכן."

● **יעקב אורלנד**, משורר: "זוהי שאלה שקשה לענות עליה בטלפון. צריך קודם לחשוב עליה. דבר שצריך להרהר בו — קשה לענות עליו בטלפון, כי הניסוח צריך להיות מדויק."

● **ד"ר בנימין אקרדינג**, גינקולוג: "קשה לענות בערב על שאלה כזו. קשה. לא חשבתי על זה. יכול להיות שכן."

● **יוסף אריבא**, סופר: "זוהי שאלה שלא הירחרתי בה כהלכה. היא מעסיקה אותי וטורדת אותי. אני חושב ששנה אחת אינה מספיקה כדי לקבוע. לדעתי, השאנסה שנתנו להם עומדת עדיין לרשותם. כן, הייתי חותם עדיין."

● **אשר אשר**, איש-עסקים: "השאלה עדינה. לא הייתי עושה זאת באותה קלות. אני מעדיף שתאמר, אין תגובה."

● **יהודה בורלא**, סופר: "אני מוכן לחתום פעמיים."

● **דן בן-אמוץ**, סופר: "בהחלט כן!"

● **ד"ר ברוך בן-יהודה**, מהנדס: "אני בעצם לא הייתי כל כך שייך לאת"א. עשיתי מה שעשיתי לצורך העניין החינוכי. עכשיו אינני רוצה ששמי יהיה קשור באת"א. לעצם השאלה אין לי תגובה."

● **ישראל ("עברו") בן-יהודה**, איש-עסקים: "(מבקש לשמוע את תוכן הכרוז של את"א) השאלה יותר מדי מופשטת. לא הייתי חותם על

הכרוז כמו שהוא. הייתי עורך אותו מחדש. ב-80 אחוז אני עדיין תומך ב"זה".

● **אברהם בך יוסף**, שחקן: "הי, אם אני חתמתי אז? אינני זוכר דבר כי זה. יתכן חתמתי אז? את שמי. אינני זור כי שחתמתי אז."

● **יעקב בן-סירה**, יועץ לתיכ"ן: "אני הייתי חותם עוד פעם על אותו כרוז."

● **שמעון בר**, שחקן: "לא בטוח... (חושב) לא, לא הייתי חותם היום."

● **זאב ברבן**, שחקן: "אני משער שהייתי חותם."

● **נחם ברנד**, עורך-דין: "כן, בליתי ברידה."

● **אדוף ישראל ברנע**: "אם זה משאל-בזק, ואם לא ניתן זמן לשיקול — או התשובה היא חיובית."

● **אינג' אביגדור ברתל**, מנהל חברות: "כן!"

● **נחום גוטמן**, צייר: "הייתי שמח לא לענות."

● **ירוחם גרניצקי**, עורך-דין: "כי רגע זה חודמי הביתה. תחקשו בבקשה למישרד מחר."

● **ז'אן דויד**, צייר: "זו שאלה שלא חשבתי עליה, אין לי מושג. אני לא יודע, באמת לא יודע..."

● **ישראל דיקנשטיין**, תעשיין: "בלי כל ספק — כן!"

● **פרופ' שמואל הורביץ**, דיין: "הפקולטה לחקלאות, רחובות: זה קשה ל-

קוטנר

גוטמן